

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

REFERAT

ELMARKEDETS ADVISORY BOARD DEN 24. JUNI 2020

Dato:
7. juli 2020

Forfatter:
LKB/LKB

Tid: Onsdag den 24. juni 2020 kl. 13:00-17:00

Sted: Trinity Hotel og Konference Center, Fredericia

Deltagere:

Lise Lotte Lyck, Dansk Energis Produktionsforum
Kim Behnke, Dansk Fjernvarme
Lars Nielsen, Energistyrelsen
Søren Klinge, Wind Denmark
Kamilla Thingvad, Dansk Energi
Mads Lyndrup, Forsyningstilsynet

Signe Horn Rosted, Energinet
Kia Marie Jerichau, Energinet
Martin Høgh Møller, Energinet
Linette Linnemann Pedersen, Energinet
Line Kamp Bräuner, Energinet

Afbud:

Ulrik Stridbæk, Dansk Energis Produktionsforum
Jan Hylleberg, Wind Denmark
Lars Aagaard, Dansk Energi
Troels Ranis, Dansk Industri
Annesofie Trydeman Højrup
Søren Dupont Kristensen, Energinet

Dagsorden

Velkomst

Signe Horn Rosted byder velkommen og introducerer Kia Marie Jerichau som ny afdelingsleder i afdelingen for Flexibilitet og Systemydelser, hvor Peter Markussen tidligere var afdelingsleder. Peter Markussen har fået nyt job internt i Energinet. Han er nu direktør for Associated Activities.

Deltagere fremstiller ønske om, at præsentationsmateriale udsendes på forhånd, da de personer der er repræsenteret ved mødet, ikke er specialister.

Energinet vil sende præsentationsmateriale på forhånd, men det garanteres ikke, at det bliver en uge i forvejen, som det resterende materiale.

Elmarkedsorientering

Der udarbejdes til hvert møde en Elmarkedsorientering samt et notat som beskriver de største ændringer siden sidste udgave af Elmarkedsorienteringen. Elmarkedsorienteringen gennemgås ikke på mødet, men spørgsmål er velkommen.

Der spørges ind til sammenhængen mellem Energinets arbejde med tariffer og udmeldingen fra ministeriet om tariffer den 23. juni 2020. Aktørerne ser frem til, at udmeldingen fra ministeriet bevæger sig over som reelle projekter i Energinet. For aktørerne opleves det, at der mangler koordination og det er et håb, at udmeldingen fra ministeriet kan være med til netop dette, så regler koordineres på tværs.

Elmarkedsfokus i Energinet

Signe Horn Rosted fortæller om elmarkedsudvikling i Energinet. Elmarkedet er centralt i den grønne omstilling, og i Elsystemansvar er der sat et arbejde i gang med henblik på at finde ud af, hvordan elmarkedet skal udvikle sig, så det bedst understøtter et 100% VE baseret elsystem. Arbejdet er fokuseret på blandt andet at indarbejde omverdenens bevægelse i Elsystemansvars arbejde, så det sikres, at de udviklingsrammer, der arbejdes med i Energinet står mål med de tendenser der er udenfor.

Arbejdet er en udviklingsramme og ikke en udviklingsplan. Løsningsrummet er ikke kendt, men ud fra denne ramme, kan løsningsrummet identificeres løbende.

Wind Denmark kommenterer på at den vedtagne klimaaftale forandrer i hvert fald pipeline-listen for VE. Der skal tænkes langsigtet, så der tages højde for investeringsklimaet. Størrelsen på budzoner har stor betydning. Wind Denmarks ønske er, at der ikke fokuseres på lastfordeling fra dag til dag som det vigtigste, men at der fokuseres på at skabe et godt og langsigtet investeringsklima.

Dansk Fjernvarme mener, at der skal kigges på at få forbruget til at lægge sig der, hvor det giver mening i forhold til produktionen.

Energistyrelsen bakker op om, at der skal skabes incitamentstrukturer, der guider den bedste placering af det nye forbrug.

Der spørges ind til pilotprojekt for VE som leverandør af reserver. Energinet har 1. april 2020 i samarbejde med 3 aktører sat gang i et pilotprojekt, der skal teste VE-teknologiers mulighed

for at deltage i reservemarkedet. I dag må vind og sol levere frivillige regulerkraftbud, mens reservekapacitet skal være fuldstændig understøttet med backup i 'sikre' energikilder. Energinet ønsker at ændre dette, så VE kan bidrage til at dække reservebehovet. Dette gøres med udgangspunkt i et pilotprojekt, hvor Energinet håber at få tilstrækkelige data til at kunne eftervise, med hvilken sikkerhed VE-teknologier kan levere reserver.

Der spørges ind til sammenhængen til DSO'erne. Energinet har ikke lavet dette elmarkedsudviklingsarbejde sammen med DSO'erne, men der er tæt forbindelse til DSO'erne i det underliggende arbejde.

Nordic Balancing Model

Martin Høgh Møller præsenterer Energinets arbejde med Nordic Balancing Model, der er et fælles nordisk program, der skal fremtidssikre balanceringen af det nordiske elsystem.

Nordic Balancing Model er muligvis det tætteste samarbejde i Norden til dato. Arbejdet i Nordic Balancing Model har sin egen hjemmeside: <http://nordicbalancingmodel.net/>, hvor der løbende opdateres på projektets aktiviteter.

Når tidsopløsningen i elmarkederne bliver kortere, skal vi, i stedet for at klare balancering og styring af elsystemet manuelt, have en algoritme, der automatisk og digitalt klarer det hele for os. Dette er en forudsætning for, at det kan lykkes at gå til højere tidsopløsning, mindre budstørrelse og fælleseuropæiske markedsplatforme for aktivering af energi.

Der er fire hovedelementer i det nordiske samarbejde om at fremtidssikre balanceringen af elsystemet, der skaber værdi: 1) Selve aktiveringen af energien, 2) konkurrenceudsættelse af reservemarkederne, fordi de billigste reserver kan levere over grænser, 3) fælles serviceleverandører og IT-systemer samt 4) harmonisering af regler på tværs af Norden.

Dansk Energi spørger hvordan arbejdet i Nordic Balancing Model hvordan hænger sammen med 'samme' udvikling i resten af Europa.

Europæiske energiaktiveringsplatforme er et krav, men her er forhindringen for Nordens opkobling 15 minutters tidsopløsning, der skal være implementeret først. Alt hvad Norden gør er kompatibelt med kravene i Europa. Norden har frivilligt engageret sig i at etablere fælles kapacitetsmarkeder.

Roadmap for aFRR

Energinet og Norden har i længere tid arbejdet for fællesnordiske kapacitetsmarkeder. Første skud på stammen for reserver, der kræver reservation af kapacitet på overførselsforbindelserne, er aFRR. Dette arbejde er landet på ACERs bord til bearbejdelse i februar 2020, da de nordiske regulatorer ikke kunne godkende metoden. ACERs beslutning offentliggøres den 17. august 2020.

Energinet arbejder i flere parallelle spor, når det kommer til udvikling og forbedring af markedsdesign. Arbejdet for fælles kapacitetsmarkeder er en af tingene, optimering af nationale og eksisterende markeder er et andet, og som det tredje er der altid øje for alternative muligheder og løsninger. Der er ikke bare én vej – det er temmelig lange processer, der skal tage mange hensyn.

Dansk Fjernvarme kommenterer, at fællesnordiske kapacitetsmarkedet medfører, at danske anlæg lukker og at Danmark derved skaber en afhængighed af udenlandske ydelser, fordi der udelukkende kigges på pris. Der er en asymmetri i mellem hvor lang tid det tager at lukke ned kontra hvor lang tid det tager at bygge op.

Energinet svarer, at det er samme tankegang som i day-ahead-markedet. Det er præmissen ved at have fællesmarkeder. Rene nationale markeder er forbi, og fremtiden er harmoniseret og fælles på tværs af EU.

Forsyningstilsynet kommenterer, at vi går mod et regionalt integreret marked, der skal fusionere mod noget større. Det gør man fordi, der er samfundsøkonomisk værdi i at gøre det sådan. Regulering skal sikre, at afhængigheden ikke bliver problematisk.

Wind Denmark kommenterer på, at reservationsmetoden og måden hvorpå man regner samfundsøkonomi er kritisabel i de anmeldte kapacitetsmarkeder.

Den anmeldte og anvendte metode er udviklet i flere steps. Co-optimized metoden har meget lange udsigter.

Ny modhandelsmodel

De regulatoriske rammer har ændret sig, men det har efterspørgslen efter modhandel også – og det giver Energinet behov for at udvikle en ny modhandelsmodel.

Energinet har igangsat et arbejde, hvor der lige nu kigges på primært to overordnede modeller: En løsning i Intraday og en TSO-løsning med et helt nyt marked.

Energinet inviterer til workshops i august og september for at diskutere modeller, evalueringskriterier m.v. Derfra tegner Energinet et billede af, hvilke muligheder der er, og i hvilken retning pilen peger for en ny modhandelsmodel.

Forsyningstilsynet kommenterer, at de har haft dialog med Ørsted, om hvordan logikken i ACERs betragtninger i deres prisforslag for balanceringsenergi skal forstås: Den modhandel man kan forudse, behøver ikke afregnes ved marginal pris, men energimarkederne skal være marginalprissat. Hvis der måtte opstå behov tæt på driftstimen, kan dette handles i balancemarkedet. Dette udelukkes ikke af ACER.

Energinet kommenterer at, tolkningen af ACERs prisforslag ændrer ikke på behovet for ny modhandelsmodel, da det kendte set-up ikke kan fortsætte på MARI, men det giver nogle muligheder ift. fx et nyt TSO-marked.

Dansk Fjernvarme spørger hvad Viking Link betyder for det her? Brexit skaber usikkerhed omkring svaret herpå.

Wind Denmark og Dansk Energi påpeger, at det er vigtigt at få klarlagt, hvad der kan lade sig gøre i nordisk regi.

Det er ikke klarlagt, hvad det er for en tidshorizont Energinet arbejder efter. Dette spørgsmål skal afklares. Der skal senest forelægge en løsning inden der kobles på de europæiske balanceeringsplatforme, men det er endnu ikke afklaret om det skal ske før. Energinet understreget af det kan være driftsmæssige behov, der gør, at en ny modhandelsmodel ønskes implementeret før opkoblingen til de europæiske platforme.

Oplæg ved FSTS

Mads Lyndrup holder oplæg om Forsyningstilsynets processer, roller og problemstillinger i forbindelse med markedsudvikling og godkendelse af metoder.

Præsentationen har fokus på internationale regler og hvordan lovgivning hænger sammen med processer for implementering af tiltag i elmarkedet. I forlængelse heraf henvises til to rapporter, der med fordel kan kigges i:

Energinets indkøb af reserver, hvor EBGL og SOGL behandles: https://forsyningstilsynet.dk/media/5443/2018_12_21_rapportfin.pdf

Florence School of Regulation's rapport om netværksregler: <https://fsr.eu.eu/publications/?handle=1814/67610>

Kommissionen har i forbindelse med Vinterpakken lagt op til mindre konsekvensrettelser i net codes og guidelines, men det er mindre konsekvensrettelser. Der er ikke lagt op til større ændringer udover ændringer afledt af Vinterpakken.

Netværksreglerne opererer med all-NRA afgørelser, regionale afgørelser og nationale afgørelser. Nogle ting er regulatorer på tværs af Europa nødt til at være helt enige om, såkaldte all-NRA afgørelser, fx afgørelser om markedskobling. I andre sammenhænge skal regionerne blive enige om regler (regionale afgørelser), der træffes i kapacitetsregioner. Danmark er med i kapacitetsregion Nordic og Hansa. Regionerne er et skridt henimod et endnu mere harmoniseret europæisk marked. Der forventes på sigt færre regioner i EU.

I den nye Vinterpakke får ACER en større rolle, bl.a. da ACER skal behandle all-NRA-forslag fremfor, at det er NRA'er der skal forsøge at blive enige først. All-NRA-forslag skal fortsat vedtages med et kvalificeret flertal af NRAs i ACERs Board of Regulators, BoR.

Hvorfor er det så komplekst? Alle koder besidder en stor kompleksitet samtidig med, at vi er i en verden under stor udvikling. Harmonisering er vanskelig, fordi der er forskellige hensyn at tage i forskellige regioner og lande.

I princippet skal der styres efter europæisk velfærd, men så godt hænger markedet ikke sammen, og derfor bliver velfærd i de enkelte regioner ofte en proxy herfor.

Det er oplevelsen, at det kan være vanskeligt blandt TSO'er og NRAs at blive enige om, hvordan der skal arbejdes med velfærdsøkonomi.

I kapacitetsregionerne overdrages afgørelser til ACER, når der ikke kan opnås enighed. Dermed overdrages initiativet til ACER. NRAs kan have forskellige læsninger af krav i netværksreglerne.

Det er oplevelsen, at den bedste løsning nogle gange står lidt i vejen for den løsning, der måske er god nok.

Når ting ryger til ACER, er initiativet tabt og man kan være sikker på, at ACER vil træffe en afgørelse, der fordrer øget europæisk harmonisering.

Afslutning

Næste møde bliver online og forventes afholdt i november. Der udsendes Doodle sammen med referat.